

S İ R K Ü L E R

Sayı : 2019 – 169

İstanbul, 08.10.2019

KONU:

Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı ve Öncelikli Ürün Listesi Tebliğleri Yayımlandı.

ÖZET BİLGİ:

18 Eylül 2019 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan “Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı Uygulama Esasları Tebliği” ve “Öncelikli Ürün Listesi Tebliği” ile Türkiye’de orta-yüksek ve yüksek teknoloji seviyeli sektörlerdeki katma değeri yüksek ürünlerin ve bu sektörlerin gelişimi için kritik önemi haiz ürünlerin üretiminin artırılması hedeflenmektedir.

Söz konusu Tebliğler yayım tarihinde (18 Eylül 2019) yürürlüğe girmiştir.

Sayın Mükellefimiz,

“Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı Uygulama Esasları Tebliği” ve “Öncelikli Ürün Listesi Tebliği”, 18 Eylül 2019 tarihli Resmî Gazete’de yayımlandı.

Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı Uygulama Esasları Tebliği’nde, programın Türkiye’de katma değerli üretimin artırılması amacı doğrultusunda, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve bağlı/ilgili kuruluşları tarafından sağlanan destek ve teşviklerin orta-yüksek ve yüksek teknoloji seviyeli sektörlerde yoğunlaştırılmasına yönelik özel bir program olduğu belirtilmiştir. Programda, Türkiye için kritik öneme sahip ve gelecek potansiyeli yüksek ürünlerin ülke içinde üretim kapasitesinin geliştirilmesinin hedeflendiği ve bu kapsamda, Bakanlık tarafından ithalat bağımlılığının azaltılması, rekabet yoğunlaşması, yurt içi üretim yetkinlikleri, küresel talebin gelişim trendi, gelecek potansiyeli gibi çeşitli kriterler göz önünde bulundurularak belirlenen Öncelikli Ürün Listesine yönelik olarak Bakanlık tarafından sağlanan yatırım teşvikleri ile KOSGEB ve TÜBİTAK tarafından sağlanan proje desteklerinin tek pencere mekanizması ile sunulması öngörülmüştür.

Programın genel tanımına özetle aşağıda yer verilmektedir:

- Program Bakanlık uhdesinde yer alan “Program Portalı” üzerinden tek pencere mekanizması ile yürütülmektedir.
- Program kapsamında tanımlanan destekler, “Öncelikli Ürün Listesi”ndeki ürünlerin üretilmesine ilişkin yatırım projelerine münhasıran kullanılmaktadır.
- Program başvurusu, değerlendirmesi ve izleme süreçlerine dair bilgi akışı ve iletişimi, Program Portalı vasıtasıyla program yönetim ofisi tarafından sağlanmaktadır.
- Program amacına uygun yatırım projeleri için Ar-Ge, ticarileşme, yatırım ve üretim süreçlerinden ilgili proje başvurusu kapsamında Komite tarafından gerekli ve uygun görülenlerin tamamını kapsayacak şekilde uçtan uca destek sağlanmaktadır.
- Desteklenecek yatırım projelerinde; yatırımcının, üretilecek ürünün potansiyel bir alıcısı ile proje paydaşı olarak geliştirme sürecinde ve ürüne yönelik talep konusunda iş birliği yapması beklenmektedir.

-1-

Sirküler içeriği hakkında ek bilgi gerektiğinde; Birsen Uçar (birsenucar@globaldenetim.com.tr) veya Vahap BALKAYA (avbalkaya@globaldenetim.com.tr) ile temasa geçmenizi rica ederiz.

1. Öncelikli ürün listesi

Öncelikli Ürün Listesi, OECD'nin tanımına göre orta-yüksek ve yüksek teknoloji sektörlerdeki ürünler ve bu sektörlerin gelişimi için kritik önemi haiz ürünler arasından, dış ticaret verileri, talep gelişimi, rekabet yoğunluğu gibi çeşitli kriterler dikkate alınarak Bakanlık tarafından tebliğle belirlenmektedir. Yürürlükte olan Öncelikli Ürün Listesi ayrıca Program Portalında yayımlanmaktadır.

Orta-yüksek ve yüksek teknoloji düzeyine sahip sektörler olan;

- Kimya (NACE Kodu 20),
- Eczacılık ile Tıbbi ve Dişçilikle İlgili Araç Gereçler İmalatı (NACE Kodu 21, NACE Kodu 3250),
- Bilgisayar,
- Elektronik ve Optik (NACE kodu 26),
- Elektrikli Teçhizat (NACE kodu 27),
- Makine (NACE kodu 28),
- Ulaşım Araçları (NACE Kodları 29 ve 30)

sektörlerinde yer alan veya bu sektörlerin gelişimi için kritik önemi olan diğer sektör ürünleri arasından seçilen ürünler, sektörler bazında bu Öncelikli Ürün Listesi Tebliği'ne ekli listeler şeklinde ilan edilecektir.

2. Komite, program yönetim ofisi ve proje komisyonu

Komite, program kapsamında destek başvurusu yapılan yatırım projelerini değerlendirmek, desteklenmesine dair karar almak ve projelerin destek sürecini izlemek ve izleme sürecinde karar almak üzere oluşturulmaktadır. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığında 3, KOSGEB'den 1, TÜBİTAK'tan 1 üye olmak üzere 5 üyeden oluşan söz konusu komite, Program kapsamında proje komisyonlarının oluşturulmasına, hangi projelerin destekleneceğine, program kapsamındaki destek unsurlarından hangilerinin kullanılacağına, ilgili mevzuatta yer alan koşul ve sınırlara aykırı olmamak kaydıyla verilecek desteklerin miktar, tür ve sürelerine, projeler kapsamında öngörülen yatırımın tamamlanma durumunun tespit edilmesine, ilgili mevzuatta belirtilen hallerin gerçekleşmesi halinde destek sürecinin sonlandırılmasına dair karar organıdır.

Program yönetim ofisi, Bakanlık ve bağlı/ilgili kuruluşlar tarafından program kapsamında yapılacak tüm işlemlerin sekreteryaya hizmetlerini yürütmek, Komite ve proje komisyonları arasında bilgi ve belge akışını sağlamak, Program Portalını yönetmek ve program paydaşları arasında iletişim ve bilgi akışını sağlamak üzere Bakanlık ve/veya bağlı/ilgili kuruluşların personelinden oluşturulacaktır. Öte yandan, program yönetim ofisi çalışanları arasından, her bir proje için projeyi yakından takip edecek, izleme yapacak, proje paydaşları için irtibat noktası görevi üstlenecek proje koordinatörü görevlendirmektedir.

Proje komisyonları, program kapsamında başvurusu kabul edilen projeler için Komite tarafından 5 kişilik olacak şekilde belirlenmektedir. Proje komisyonu üyeleri, görevlendirildikleri projeye/projelere ilişkin değerlendirme, destek kararı ve izleme süreçlerinde görev alıp bu süreçlerin her birinde Komite değerlendirmesi öncesinde, üyelerin değerlendirme ve görüşlerini içeren karar metnini oluşturulmasında rol almaktadır.

3. Proje paydaşı

Program kapsamında desteklerden yararlanacak yatırımcının, bir veya daha fazla proje paydaşı ile işbirliği yapması beklenmektedir. Proje paydaşlarından beklenenler aşağıdaki gibidir:

- Proje kapsamında üretilecek öncelikli ürünü satın almaya ilişkin irade ve niyet beyanı.
- Proje süresince işletmeye teknik ve mali açıdan rehberlik yapılması.
- İşletmenin öngördüğü faaliyetlerin gerçekleşme durumunun izlenmesi.
- Öncelikli ürünün belirlenen standart ve spesifikasyonlara uygun şekilde üretildiğinin takip edilmesi.
- İşletmenin proje süresince karşılaşılabileceği zorluklara ortak çözümler üretilmesi.

Proje izleme sürecinde, proje paydaşı 6 aylık periyotlarla Program Portalı üzerinden proje değerlendirme raporu sunmaktadır. KOSGEB desteklerinden yararlanmakta olan projeler için proje paydaşı izleme periyodu 4 aylık olarak uygulanır. Ancak proje paydaşının kamu kurum/kuruluşu olması durumunda proje değerlendirme raporunun sunulması zorunlu olmayacaktır.

4. Başvuru

Türkiye’de yerleşik sermaye şirketleri için başvuru süreci aşağıdaki aşamalardan oluşmaktadır:

- a. Bakanlık, Öncelikli Ürün Listesindeki ürünlere yönelik olarak duyuru yapmak suretiyle çağrıda bulunur.
- b. Çağrı planları, çağrı kapsamında yer alacak sektör ve ürünler ile çağrı takvimi Bakanlık tarafından belirlenerek Program Portalında duyurulur.
- c. Çağrıya istinaden program kapsamındaki desteklerden yararlanmak isteyen yatırımcı firma, Program Portalında duyurulan bilgi ve belgelerle Bakanlığa müracaat ederek çağrı planlarında öngörülen takvim ve yöntem çerçevesinde ön başvuru işlemini tamamlar. Ön başvuruda istenecek bilgi ve belgeler Program Portalında yayımlanır.
- d. Program kapsamında desteklenecek yatırımlarda, çağrı duyurusunda yer alan ürünlere yönelik olma ve çağrı duyurusunda belirlenen proje kapsamında yapılması öngörülen toplam harcamaların tutarından oluşan asgari proje tutarını karşılama koşulu aranır.
- e. Ön başvuru ile üretilmesi planlanan ürünün çağrı duyurusunun ek listesi olarak yayınlanan ürün listesinde yer alıp almadığı, öngörülen proje tutarının çağrı duyurusunda belirlenen asgari proje tutarı koşulunu karşılayıp karşılamadığı, yatırımcı firmanın ve projenin çağrı duyurusunda belirlenen diğer temel kriterleri sağlayıp sağlamadığı program yönetim ofisi tarafından tespit edilir. Ön başvuruda sunduğu bilgi ve belgelerin, program ve çağrı duyurusu kapsamında belirlenen temel kriterleri sağladığı tespit edilen firma kesin başvuru yapmaya davet edilir.
- f. Ön başvuru sonrasında kesin başvuru yapmaya davet edilen firma, çağrı planlarında öngörülen takvim dâhilinde, proje fizibilitesi ve bağımsız değerlendirme raporunun yanı sıra Program Portalında yayınlanacak diğer bilgi ve belgeler ile kesin başvurusunu tamamlar.
- g. Başvuru sahibi, şayet varsa proje paydaşı ile imzaladığı uzlaşma protokolünü de kesin başvuruda ibraz eder.
- h. Başvuruda Bakanlığa sunulan bilgi, belge ve raporlar TÜBİTAK ve KOSGEB değerlendirme süreçlerinde de kullanılabilir.

5. Proje fizibilitesi

Her bir proje için sunulması zorunlu olan proje fizibilitesinde, aşağıdaki bölümlere yer verilmelidir:

- a) İşletmenin mevcut durumu,
- b) İşletmenin organizasyon yapısı, yönetim ve insan kaynakları,
- c) Şayet varsa proje paydaşının bilgileri ve projeye sağlaması öngörülen katkılar,
- ç) Projenin tanımı ve kapsamı,
- d) İhtiyaç analizi,
- e) Pazar analizi,
- f) Proje yeri ve uygulama alanı,
- g) Projenin uygulama planı ve takvimi,
- ğ) Şayet varsa AR-GE süreci tasarımı,
- h) Yatırım süreci tasarımı,
- ı) Ar-Ge ve yatırım sürecinin eş zamanlı devam etmesinin öngörüldüğü özel durumlarda detaylı eş zamanlı Ar-Ge ve yatırım süreçleri takvimi,
- i) Yatırım tutarı ve yıllara dağılımı,
- j) Üretim ve satış programı,
- k) Projenin finansman kaynakları,
- l) Program kapsamında talep edilen destek unsurları,
- m) Risk analizi,
- n) GZFT (güçlü yönler, zayıf yönler, fırsatlar, tehditler) analizi

6. Bağımsız değerlendirme raporu

Bakanlık tarafından yetkilendirilen bağımsız danışmanlık firmalarından biri tarafından hazırlanacak olan bağımsız değerlendirme raporunun Program Portalına eklenmesi zorunlu olup, raporda aşağıdaki bölümlere yer verilmelidir:

- a) Proje fizibilitesinde yer alan verilerin tutarlılığının değerlendirilmesi,
- b) Firmanın mali yetkinlik ve teknik yetkinlik açısından projenin gerekliliklerini karşılayabilme düzeyi,
- c) Üretilmesi öngörülen ürünü üretmek amacıyla proje kapsamında kurulacak yatırım tesisinin üretime geçmesini müteakiben bu tesisin on yıl süresince sağlayacağı öngörülen cari yıl fiyatlarına göre hesaplanan toplam katma değer katkısı analizi,
- ç) Üretilmesi öngörülen ürünün dünya ve Türkiye piyasalarındaki gelişim potansiyelinin geçmiş dünya ve Türkiye ticareti verilerinde gözlenen eğilimler üzerinden değerlendirilmesi.

Ek olarak, Komite tarafından TÜBİTAK ya da KOSGEB süreci desteklerinden yararlandırılması kararlaştırılan projeler için bağımsız değerlendirme raporunun maliyeti belirlenen limitler dahilinde TÜBİTAK ya da KOSGEB tarafından karşılanabilir.

7. Değerlendirme

Kesin başvurusu öngörülen takvim içerisinde eksiksiz tamamlanan projeler değerlendirmeye tabi tutulmaktadır.

Proje konusu ürünün üretilmesi için Ar-Ge gereksinimi olduğu durumlarda, ilgili TÜBİTAK destek programı kapsamında, öngörülen yatırım planı çerçevesinde ürünün üretilmesinin teknik yönden mümkün olup olmadığının tespitini de kapsayacak şekilde Ar-Ge projesi değerlendirme süreci işletilebilmektedir. Ar-Ge'ye ihtiyaç olmaksızın salt yatırımın gerekli olduğu veya Ar-Ge faaliyetinin sadece tamamlayıcı veya geliştirici mahiyette yapılmasının öngörüldüğü özel durumlarda projenin yatırım kısmı için başvurusu yapılan ürünün teknolojik hazırlık seviyesinin, ürünün ve firmanın teknik açıdan üretime hazır olup olmadığının, öngörülen proje planlaması çerçevesinde yapılacak yatırım faaliyetleriyle ürünün üretilmesinin teknik yönden mümkün olup olmadığının tespiti için TÜBİTAK tarafından inceleme yapılmaktadır.

Yatırımcı firmanın KOBİ olması durumunda, projenin yatırım kısmı için "Stratejik Ürün Destek Programı" kapsamında talep edilen bilgi ve formların sağlanacak desteklere hak kazanma açısından eksiksiz ve hatasız olarak tamamlanmış olması gerekmekte olup, bu durum KOSGEB tarafından incelenmektedir.

Yatırımcı firma, değerlendirme süreci içerisinde proje komisyonu tarafından proje sunumuna davet edilmektedir. Proje sunumuna projenin sektörü ve konusuna göre Bakanlık sektör uzmanları, bağımsız değerlendiriciler ve/veya akademisyenler davet edilebilmektedir. Ar-Ge ihtiyacı bulunan ve TÜBİTAK değerlendirme sürecinde Ar-Ge desteklerinden yararlandırılmaları uygun bulunmayan projeler için, ihtiyaç duyulan Ar-Ge faaliyetlerinin yatırımcı firmanın kendi kaynaklarıyla karşılanma imkân ve planını içeren ek Ar-Ge finansman raporu istenmektedir.

Komite, başvuruda bulunan projelerin; aşağıda yer verilen niteliklerini dikkate alarak Program Portalında yayınlanan proje değerlendirme formu üzerinden puanlama yapmak suretiyle projelerin sıralamasını yapmaktadır. Komite, bu niteliklerin yanı sıra program destek bütçesi, pazar doygunluğu, katma değer katkısı gibi kısıtlar çerçevesinde önceliklendirme yapmak suretiyle desteklenecek projelerin sayısını, 100 üzerinden 70 puanın altında puanı olan projeler desteklenmemek kaydıyla belirleyebilmektedir.

- a) Ülkemizin mevcut durumda veya gelecekte ortaya çıkabilecek kritik ihtiyaçlarını karşılayabilme,
- b) Ülkemizde üretim kapasitesi yetersiz olan ürünlerde arz güvenliğini sağlayabilme,
- c) Ülkemizin teknoloji açığı olan alanlarda teknoloji kapasitesini geliştirme,
- ç) Dış ticaret açığı verilen alanlarda ithalat bağımlılığını azaltma,
- d) Yüksek katma değerli olma,
- e) Ülkemizde üretimi olmayan yeni nesil teknolojiler kullanılarak üretim yapılmasını sağlayabilme,
- f) Farklı sektörlerde ülkemize rekabet gücü kazandırabilme,
- g) Etkileşimde olduğu sektörlerde teknolojik dönüşümü hızlandırma ve bu sektörlerin gelişimine katkı sağlayabilme,
- ğ) Yenilikçi ve Ar-Ge'ye dayalı yatırım olma,
- h) Cari işlemler dengesini olumsuz etkileyen ve hammadde sıkıntısı yaşanan sektörlerde gerçekleştirilecek yüksek katma değerli işlenmiş ürünlerin üretimine yönelik yatırım olma,

i) Ülkemizin hammadde potansiyelinin değerlendirilmesine olanak sağlayan entegre üretime yönelik yatırım sağlıyor olma,

i) Proje paydaşının uzlaşma protokolü sunarak projeye dahil olması veya ürünün niteliği dolayısıyla nihai tüketim mallarının bir kısmında olduğu gibi çok alıcılı ve parçalı veya sermaye mallarının bir kısmında olduğu gibi süreklilik arz etmeyen talep yapısının bulunması gibi nedenlerle bir proje paydaşının projeye dahil edilemediği durumda proje kapsamında öngörülen standart ve spesifikasyonlara göre üretilecek ürünün yeterli pazar potansiyeline sahip olması.

Komite tarafından proje bazında puan hesaplaması yapılırken proje paydaşı bulunmayan projelere paydaş veya pazar potansiyeli kriteri açısından 0 ila 70 puan arası puan verilmektedir. Paydaşı bulunan projeler için ise paydaşın sürece etkin entegrasyon taahhüdü dikkate alınarak 50 ila 100 puan arasında olmak kaydıyla puan verilmektedir.

Komite, destekleme kararı verilen projeler için hangi destek unsurlarının tanımlanacağına ve ilgili mevzuatta yer alan sınır ve koşullar çerçevesinde kalmak kaydıyla destek unsurlarının miktar ve sürelerine, proje süreci boyunca sağlanacak toplam destek tutarına ilgili mevzuat çerçevesinde karar vermektedir.

Proje kapsamında sağlanacak toplam destek tutarı, proje kapsamında üretilmesi öngörülen ürünü üretmek amacıyla kurulacak yatırım tesisinin üretime geçmesini müteakiben bu tesisin on yıl süresince sağlayacağı öngörülen cari yıl fiyatlarına göre hesaplanan toplam katma değer katkısının yüzde ellisinden ve proje kapsamında yapılması öngörülen Ar-Ge ve yatırım harcamalarının toplam tutarından fazla olamaz. TÜBİTAK tarafından Ar-Ge desteklerinden yararlandırılmaları uygun bulunmayan projeler için Komite tarafından sadece Bakanlık ve/veya KOSGEB desteklerini içeren destek paketi tanımlanabilmektedir.

8. Destek unsurları

Program kapsamında desteklenmesine karar verilen yatırımlar için projelerin ihtiyaçlarına göre, Ar-Ge destekleri ve yatırım destekleri birbirini tamamlayıcı bir şekilde tek pencere uygulaması çerçevesinde tanımlanmaktadır.

Program kapsamında yatırımlara sağlanacak Bakanlık destekleri

Komite, Program kapsamında desteklenmesine karar verdiği yatırımlardan, projelerin nitelikleri ve destek ihtiyaçlarına istinaden uygun gördüklerinin, 2012/3305 sayılı Karardaki stratejik yatırımlar çerçevesinde desteklenmesine karar verebilmektedir. Destek kararı verilen yatırımlar, Cumhurbaşkanı onayına sunulmakta ve Cumhurbaşkanı tarafından desteklenmesi uygun bulunan yatırım projeleri için Cumhurbaşkanı kararı yayımlanmaktadır. Söz konusu yatırımlar için ayrı bir başvuru ve değerlendirmeye gerek olmaksızın Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü tarafından teşvik belgesi düzenlenmektedir.

Program kapsamında sağlanacak TÜBİTAK destekleri

Kesin başvurusu tamamlanmış projelerden Ar-Ge ihtiyacı olanlar, ilgili mevzuatında öngörülen usul ve esaslar çerçevesinde TÜBİTAK tarafından değerlendirmeye tabi tutulmaktadır. TÜBİTAK tarafından Ar-Ge desteği sağlanabilecek projeler, program yönetim ofisine bildirilmekte ve komite, TÜBİTAK'ın olumlu görüş verdiği projelerden bir kısmı veya tamamı için Ar-Ge desteği kararı alabilmektedir.

TÜBİTAK'ın Ar-Ge desteği sağlamayı uygun bulmadığı projeler için TÜBİTAK destekleri komite tarafından tanımlanması mümkün bulunmamaktadır. Ancak komite, ihtiyaç duyulan Ar-Ge faaliyetlerinin yatırımcı firmanın kendi kaynaklarıyla yürütüleceğinin taahhüt edilmesi kaydıyla program kapsamındaki diğer destek unsurlarının kullanılmasına karar verebilmektedir.

Program kapsamında sağlanacak KOSGEB destekleri

Yatırımcı firmanın KOBİ olduğu başvurular KOSGEB tarafından Stratejik Ürün Destek Programı hükümleri çerçevesinde yatırım süreci desteklerinden yararlandırılabilir. Bu kapsamda komite, KOSGEB tarafından sağlanacak destek kalemleri ve miktarlarını, ilgili mevzuatın belirlediği sınırlar çerçevesinde belirleyebilmektedir.

9. İzleme

Destek kapsamına alınan her bir projenin izlemesi Ar-Ge ve yatırım faaliyetleri süresince ve yatırım faaliyetleri sonrasında olmak üzere iki aşamalı yapılmakta olup, izleme süreci aşağıdaki gibi ilerlemektedir:

- Yatırım sürecinde yatırım teşvik belgeli firmaların yerinde incelemesi her 6 ayda bir Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü personeli tarafından yapılmaktadır.
- Proje komisyonu tarafından, Genel Müdürlük, TÜBİTAK ve/veya KOSGEB tarafından yapılan izlemelerde sunulan belge ve bilgiler de dikkate alınarak her 6 ayda bir temel proje ilerleme bilgilerini içeren proje izleme formu ve proje hakkında gerekli görülen değerlendirmelerin yapıldığı proje izleme raporu, program yönetim ofisine sunulmaktadır.
- Yatırımcı firma, izleme süreci içerisinde gerekli görülmesi halinde proje komisyonu tarafından projenin ilerlemesine ilişkin görüşlerini belirtmek üzere proje sunumuna davet edilmektedir.
- Yatırımın tamamlanmasını müteakiben on yıl süresince kurulan yatırım tesisinin sağladığı toplam katma değer katkısı düzeyi firma tarafından yıllık bazda Yeminli Mali Müşavir raporuyla hesaplatılarak izleyen yılın ilk izleme dönemi içerisinde program yönetim ofisine sunulmaktadır.
- Program yönetim ofisi tarafından desteklenmekte olan her bir proje için proje komisyonlarınca sunulan form ve raporlarda yer alan verileri temel alarak hazırlanan ve projelerin genel durumunu özetleyen program izleme ve değerlendirme raporu ve özel olarak talep edilmesi halinde proje bazındaki izleme belgeleri 6 ayda bir Komiteye sunulmaktadır.

10. Revizyon

Yatırımcı firma, yatırım süreci içerisinde KOSGEB ve Bakanlık tarafından desteklenmekte olan yatırım kısımlarının her biri için en fazla üçer defa revizyon talebinde bulunabilmekte olup, revizyon talebi Program Portalı üzerinden yapılmaktadır ve yatırım sürecindeki revizyon talebini en erken yatırım sürecindeki ilk izleme döneminden sonra, en geç ise son izleme döneminden 2 ay öncesine kadar program yönetim ofisine yapabilmektedir.

Ar-Ge süreci desteklerinden yararlanmakta olan projeler için, Ar-Ge sürecine ilişkin revizyon talebi doğrudan TÜBİTAK tarafından karara bağlanarak program yönetim ofisine bildirilmektedir. Program yönetim ofisi tarafından AR-GE süreci açısından yapılan revizyona göre yatırım sürecine ilişkin proje

takvimi de revize edilerek proje komisyonu incelemesine sunulmaktadır. Öte yandan, Ar-Ge sürecine ilişkin yapılan revizyonlara bağlı olarak yatırım sürecinde yapılan revizyonlar, firmanın yatırım süresi boyunca talep etme hakkı bulunan revizyon sayısı kapsamı dışında değerlendirilmektedir.

Yatırım süreci desteklerinden yararlanmakta olan projeler için, Bakanlık tarafından sağlanan desteklere dayanak teşkil eden yerli makine listesinin ve ithal makine listesinin değiştirilmesine veya bu listelerde yer alan makinelerin finansal kiralama yoluyla temin edilmesine ilişkin talepler, bu listelerin her biri için ilk defa onaylanan listeye kıyasla makinelerin toplam tutarı yüzde 25'i aşan oranda değişime uğramadığı sürece revizyon olarak kabul edilmemektedir. Ayrıca firma künyesine ilişkin değişiklik talepleri de revizyon olarak kabul edilmemektedir.

Yatırım süreci desteklerinden yararlanmakta olan projeler için yukarıda bahsi geçen revizyon talebi haricindeki revizyonların, revizyonun KOSGEB tarafından desteklenmekte olan yatırım süreçlerini de kapsamı halinde ilgili süreçlerin KOSGEB tarafından incelenmesinin tamamlanmasını müteakiben, program yönetim ofisi aracılığıyla proje komisyonu incelemesine sunulmaktadır. Yatırımcı firma revizyon sürecinde proje komisyonu tarafından projenin ilerlemesine ilişkin görüşlerini belirtmek üzere proje sunumuna davet edilmektedir.

Komite, yatırımcı firmanın talebi üzerine veya izleme sürecinde sunulan bilgilere istinaden proje bazında revizyon değerlendirmesi yapmaya ve revizyon kararı almaya yetkilidir.

11. Sonlandırma

Komite, izleme sürecinde sunulan bilgilere istinaden proje paydaşının projeden çekilmesi, yeni bir paydaş bulunamaması, projenin pazar potansiyelinden yoksun hale gelmesi, yatırımcı firmanın öngörülen hedefleri gerçekleştirememesi gibi nedenlerle projenin istenen hedeflere ulaşma imkanının kalmadığının değerlendirildiği durumlarda resen proje bazında sonlandırma kararı almaya yetkili bulunmaktadır.

Ar-Ge projelerinde, Ar-Ge aşaması devam etmekteyken TÜBİTAK, ilgili destek programının uygulama esasları hükümleri çerçevesinde sonlandırma kararı almaya yetkili bulunmaktadır.

KOBİ projelerinde, KOSGEB tarafından belirlenen Stratejik Ürün Destek Programı Uygulama Esasları hükümleri çerçevesinde sonlandırma kararı almayı gerektiren durumlarda KOSGEB tarafından Komiteye görüş sunulabilmektedir.

Teşvik belgesi kapsamında desteklenmekteyken, komite tarafından veya Cumhurbaşkanınca sonlandırma kararı verilen projeler, programın amaçları açısından stratejik yatırım olma niteliğini kaybetmiş kabul edilmektedir. Bu projeler için, Genel Müdürlük tarafından değerlendirme yapılarak diğer teşvik uygulamalarından yatırımın niteliklerine göre en uygun görülen program kapsamında teşvik belgesi düzenlenebilmekte olup, bu durumda olan projeler için tabi oldukları yeni teşvik uygulamasına kıyasla program kapsamında fazladan sağlanmış olan destek unsurları geri alınmaktadır.

12. Tamamlama

Tamamlama süreci aşağıdaki gibi ilerlemektedir:

- Proje kapsamında öngörülen yatırım süresinin bitiminden sonra firma 30 gün içerisinde projenin tamamlanma durumu konusunda karar alınması talebiyle Program Portalı üzerinden başvuruda bulunur.

- Desteklere konu olan ilgili yatırım unsurlarının hedeflere uygun olarak tamamlanma durumu, sorumlu bulunulan desteklere göre Genel Müdürlük ve/veya KOSGEB tarafından yerinde inceleme yapılarak Program Portalında yayınlanan tamamlama formunun doldurulması suretiyle tespit edilir.
- Komite tarafından tamamlama formu dikkate alınarak projenin başarılı ya da başarısız bir şekilde tamamlandığına dair karar alınır.
- Komite tarafından başarısız olduğuna karar verilen projeler, programın amaçları açısından stratejik yatırım olma niteliğini kaybetmiş kabul edilmektedir.
- Başarılı bir şekilde tamamlanan projeler için yatırım sonrası izleme sürecine on yıl boyunca devam edilmektedir.
- Yatırım sonrası izleme süreci boyunca, her yılın ilk izleme döneminde, yatırımcı firmaya sağlanan toplam destek düzeyinin güncel değeri, proje sürecinin başından beri yıllık bazda sağlanan toplam destek tutarı, sigorta primi işçi ve işveren hissesi desteği kapsamında sağlanan desteklerin brüt asgari ücret artış oranıyla, diğer destek unsurları kapsamında sağlanan desteklerin ise yeniden değerlendirme oranıyla güncellenmiş hallerinin toplanması suretiyle hesaplanmaktadır. Ek olarak, her yılın ilk izleme döneminde proje kapsamında başlangıçta hedeflenen on yıllık toplam katma değer katkısı düzeyinin güncel değeri, proje başvurusu esnasında öngörülen on yıllık toplam katma değer katkısı düzeyinin yeniden değerlendirme oranıyla güncellenmesi suretiyle hesaplanmaktadır.
- Yatırım sonrası izleme süreci boyunca, her yılın ilk izleme döneminde, kurulan yatırım tesisinin sağladığı yıllık katma değer katkısı düzeylerinin güncel değerleri, firma tarafından yıllık bazda sunulan Yeminli Mali Müşavir raporlarında yer alan tutarların yeniden değerlendirme oranıyla güncellenmesi suretiyle hesaplanmaktadır. Proje kapsamında kurulup en az 3 yıldır faaliyette bulunan yatırım tesisleri için, güncellenmiş katma değer katkısı düzeyinin en yüksek olduğu yıla ait katma değer katkısı düzeyinin; 4 veya daha fazla yıldır faaliyette bulunan yatırım tesisleri için güncellenmiş katma değer katkısı düzeyinin en yüksek olduğu iki yıla ait katma değer katkısı düzeylerinin ortalamasının on ile çarpılması suretiyle, on yıllık işletme döneminde elde edilmesi beklenen toplam katma değer katkısı hesaplanmaktadır.
- On yıllık işletme döneminde elde edilmesi beklenen toplam katma değer katkısı düzeyinin, proje kapsamında başlangıçta hedeflenen on yıllık toplam katma değer katkısı düzeyinin güncel değerinden yüzde elli oranında az olduğunun veya yatırımcı firmaya sağlanan toplam destek düzeyinin güncel değerinin, on yıllık işletme döneminde elde edilmesi beklenen toplam katma değer katkısı düzeyinin yüzde elli oranını aştığının tespit edilmesi durumunda, yatırım sonrası destek sürecinde sağlanmakta olan Bakanlık destekleri komite tarafından sonlandırılmaktadır. Bu kapsamda desteklerin sonlandırılması kararı verilen projeler için daha önce sağlanmış olan destek unsurları geri alınmaz. Ayrıca, bu projeler için Genel Müdürlük tarafından değerlendirme yapılarak diğer teşvik uygulamalarından yatırımın niteliklerine göre en uygun görülen program kapsamında teşvik belgesinin türünün değiştirilmesi sağlanabilmektedir. Teşvik belgesinin türünün değiştirilmesi durumunda, projeler tabi oldukları yeni teşvik uygulamasına göre işletme dönemi desteklerini almaya devam edebilmektedir.

Sirküler içeriği hakkında ek bilgi gerektiğinde; Birsen Uçar (birsenucar@globaldenetim.com.tr) veya Vahap BALKAYA (avbalkaya@globaldenetim.com.tr) ile temasa geçmenizi rica ederiz.

13. Diğer hükümler

Tebliğde yer almayan hususlarda TÜBİTAK ve KOSGEB desteklerine ilişkin hususlar ilgili kurumların mevzuat hükümlerine göre, diğer hüküm bulunmayan konularda ise Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulamasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2012/1) hükümleri uygulanır.

Mevcut devam eden yatırım teşvik belgeleri için Program kapsamındaki desteklerden yararlanmak üzere başvuru yapılamayacak olup 2012/3305 sayılı Karar ve/veya 2016/9495 sayılı Karar kapsamındaki diğer uygulamalar için Bakanlığa başvurulması halinde yine söz konusu programa başvuru yapılamayacaktır.

Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı Uygulama Esasları Tebliği ve Öncelikli Ürün Listesi Tebliği yayım tarihleri olan **18 Eylül 2019 tarihinde yürürlüğe girmiştir.**

Saygılarımızla,

MEGA GLOBAL GRUP

- Uluslararası Bağımsız Denetim
- Yeminli Mali Müşavirlik
- Mali Müşavirlik